

LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSINĖS PASKATOS PIRMAJĄ BŪSTĄ ĮSIGYJANČIOMS JAUNOMS ŠEIMOMS ĮSTATYMAS

2018 m. birželio 21 d. Nr. XIII-1281
Vilnius

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis ir taikymas

1. Šio įstatymo paskirtis – nustatyti finansinės paskatos jaunoms šeimoms, įsigyjantioms pirmąjį būstą Lietuvos Respublikos regionuose, (toliau – finansinė paskata pirmąjį būstą įsigyjantioms jaunoms šeimoms) teikimo sąlygas, tvarką ir jos finansavimą.

2. Šis įstatymas taikomas jaunoms šeimoms, kurių kiekvienas šeimos narys yra deklaravęs gyvenamąją vietą arba įtrauktas į gyvenamosios vietos nedeklaravusių asmenų apskaitą Lietuvos Respublikos gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo nustatyta tvarka:

- 1) Lietuvos Respublikos piliečiams ir jų šeimos nariams;
- 2) Europos Sąjungos valstybės narės ar Europos ekonominei erdvei priklausančios Europos laisvosios prekybos asociacijos valstybės narės piliečiams ir jų šeimos nariams;
- 3) užsieniečiams, turintiems Lietuvos Respublikos ilgalaikio gyventojų leidimą gyventi Europos Sąjungoje;
- 4) užsieniečiams, kuriems suteiktas prieglobstis Lietuvoje.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Būstas** – kaip ši sąvoka apibrėžta Lietuvos Respublikos paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatyme.

2. **Jauna šeima** – kaip ši sąvoka apibrėžta Paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatyme.

3. **Pradinis būsto kredito įnašas** (toliau – pradinis įnašas) – kredito davėjo nustatyta perkamo arba (ir) statomo būsto vertės dalis, kurią kredito gavėjas turi sumokėti nuosavomis lėšomis.

4. Kitos šiame įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos regioninės plėtros įstatyme ir Lietuvos Respublikos su nekilnojamuoju turtu susijusio kredito įstatyme.

II SKYRIUS

FINANSINĖ PASKATA PIRMAJŲ BŪSTŲ ĮSIGYJANČIOMS JAUNOMS ŠEIMOMS IR JOS FINANSAVIMAS

3 straipsnis. Finansinė paskata pirmąjį būstą įsigyjantiems jaunos šeimos ir jos dydis

1. Finansinė paskata pirmąjį būstą įsigyjantiems jaunos šeimos teikiama jaunos šeimos, atitinkančioms šio įstatymo 5 straipsnio 1 dalyje nurodytus reikalavimus, gavusioms Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro patvirtintos formos pažymą, patvirtinančią jaunos šeimos teisę į finansinę paskatą pirmąjį būstą įsigyjantiems jaunos šeimos (toliau – pažyma), ir imančioms būsto kreditą pirmajam būstui pirkti ar (ir) statyti, skiriant subsidiją būsto kredito daliai apmokėti arba jaunos šeimos prašymu – pradiniam įnašui padengti (toliau – subsidija) (toliau – būsto kreditas pirmajam būstui įsigyti). Subsidijos, suteikiamos:

1) jaunos šeimos, neauginančioms vaikų ar vaikų, kuriems nustatyta nuolatinė globa (rūpyba), dydis – 15 procentų būsto kredito pirmajam būstui įsigyti sumos;

2) jaunos šeimos, auginančioms vieną vaiką ar vieną vaiką, kuriam nustatyta nuolatinė globa (rūpyba), dydis – 20 procentų būsto kredito pirmajam būstui įsigyti sumos;

3) jaunos šeimos, auginančioms du vaikus, kuriems (ar vienam iš jų) gali būti nustatyta nuolatinė globa (rūpyba), dydis – 25 procentai būsto kredito pirmajam būstui įsigyti sumos;

4) jaunos šeimos, auginančioms tris ar daugiau vaikų, kuriems (ar vienam iš jų) gali būti nustatyta nuolatinė globa (rūpyba), dydis – 30 procentų būsto kredito pirmajam būstui įsigyti sumos.

2. Būsto kredito pirmajam būstui įsigyti suma, pagal kurią apskaičiuojama jaunai šeimai suteikiama subsidija, negali būti didesnė kaip 87 tūkstančiai eurų arba šios sumos ekvivalentas kita valiuta.

3. Ne daugiau kaip 15 procentų būsto kredito pirmajam būstui įsigyti sumos gali būti panaudota žemės sklypui, kuriame yra būstas arba planuojama jį statyti, įsigyti.

4. Jeigu jauna šeima, gavusi šio straipsnio 1 dalyje nustatyto dydžio subsidiją, įgyja teisę į didesnę šio straipsnio 1 dalyje nustatytą subsidiją, jai suteikiama šių subsidijų skirtumo dydžio

papildoma subsidija. Kai įgyjama teisė į didesnę šio straipsnio 1 dalies 2 ar 3 punkte nustatyto dydžio subsidiją, kreipimosi dėl papildomos subsidijos metu jauna šeima turi atitikti jaunos šeimos apibrėžimą. Kai įgyjama teisė į didesnę šio straipsnio 1 dalies 4 punkte nustatyto dydžio subsidiją, kreipimosi dėl papildomos subsidijos metu kiekvienas iš sutuoktinių arba motina ar tėvas, vieni auginantys vaiką (vaikus) ar vaiką (vaikus), kuriems (ar vienam iš jų) gali būti nustatyta nuolatinė globa (rūpyba), turi būti iki 40 metų (įskaitytinai).

5. Papildoma subsidija skaičiuojama nuo būsto kredito pirmajam būstui įsigyti likučio sumos, buvusios tą dieną, kurią jauna šeima, gavusi būsto kreditą pirmajam būstui įsigyti (toliau – kredito gavėjas), kreipėsi į kredito davėją, įrašytą į viešąjį kredito davėjų sąrašą (toliau – kredito davėjas), su prašymu pakeisti su kredito davėju sudarytą sutartį dėl būsto kredito pirmajam būstui įsigyti (toliau – kreditavimo sutartis). Kredito gavėjas, norintis gauti papildomą subsidiją, turi būti įvykdęs pagal kreditavimo sutartį prisiimtus skolinius įsipareigojimus iki tos dienos, kurią kreipiasi į kredito davėją su prašymu pakeisti kreditavimo sutartį.

6. Subsidija jaunai šeimai išmokama ne vėliau kaip per keturis mėnesius nuo būsto kredito pirmajam būstui įsigyti suteikimo dienos, papildoma subsidija – ne vėliau kaip per keturis mėnesius nuo kreipimosi į kredito davėją su prašymu pakeisti kreditavimo sutartį dienos. Jei būsto kreditas pirmajam būstui įsigyti suteikiamas būstui statyti, subsidija išmokama ne vėliau kaip per keturis mėnesius nuo dokumentų, patvirtinančių būsto statybos užbaigimą, pateikimo kredito davėjui dienos.

4 straipsnis. Finansinės paskatos pirmąjį būstą įsigyjantiems jaunoms šeimoms finansavimas

1. Finansinė paskata pirmąjį būstą įsigyjantiems jaunoms šeimoms finansuojama iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto.

2. Finansinė paskata pirmąjį būstą įsigyjantiems jaunoms šeimoms teikiama atsižvelgiant į atitinkamų metų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimus finansinei paskatai pirmąjį būstą įsigyjantiems jaunoms šeimoms teikti.

III SKYRIUS

TEISĖS Į FINANSINĘ PASKATĄ PIRMAJĮ BŪSTĄ ĮSIGYJANČIOMS JAUNOMS ŠEIMOMS NUSTATYMAS IR FINANSINĖS PASKATOS PIRMAJĮ BŪSTĄ ĮSIGYJANČIOMS JAUNOMS ŠEIMOMS TEIKIMO TVARKA

5 straipsnis. Teisė į finansinę paskatą pirmąjį būstą įsigyjantiems jaunoms šeimoms

1. Teisė į finansinę paskatą pirmąjį būstą įsigyjantiems jaunoms šeimoms turi jaunos šeimos, kurios atitinka visus šiuos reikalavimus:

1) socialinės apsaugos ir darbo ministro patvirtintos formos prašymo dėl teisės į finansinę paskatą pirmąjį būstą įsigyjantioms jaunos šeimoms patvirtinimo (toliau – prašymas) pateikimo metu atitinka jaunos šeimos apibrėžimą;

2) iki kreipimosi į šio įstatymo 6 straipsnio 1 dalyje nurodytą instituciją dėl finansinės paskatos pirmąjį būstą įsigyjantioms jaunos šeimoms dienos neturėjo ir kreipimosi bei pažymos išdavimo metu nė vienas jaunos šeimos narys neturi Lietuvos Respublikoje ir užsienio valstybėje nuosavybės teise priklausančio būsto;

3) įsigyja pirmąjį būstą Lietuvos Respublikos regione, kurio teritorijoje nekilnojamojo turto ploto vieneto normatyvinė vertė yra ne mažiau kaip 65 procentais mažesnė negu didžiausia būsto daugiabučiuose pastatuose vieno kvadratinio metro normatyvinė vertė, kurią nustato ir savo interneto svetainėje skelbia Nekilnojamojo turto registro tvarkytojas pagal kiekvienų metų sausio 1 dienos vidutines nekilnojamojo turto rinkos vertes Lietuvos miestuose, savivaldybių centruose ir kitose savivaldybių teritorijose;

4) Gyventojų turto deklaravimo įstatyme nustatyta tvarka deklaravo turtą.

2. Kai būsto kreditas pirmajam būstui įsigyti teikiamas būstui statyti, teisė į finansinę paskatą pirmąjį būstą įsigyjantioms jaunos šeimoms nustatoma iki būsto kredito pirmajam būstui įsigyti suteikimo, tačiau subsidija išmokama tik Lietuvos Respublikos statybos įstatymo nustatyta tvarka užbaigus būsto statybą.

3. Kai būstas įsigyjamas iš jaunos šeimos narių artimųjų giminaičių, jauna šeima neturi teisės į finansinę paskatą pirmąjį būstą įsigyjantioms jaunos šeimoms.

6 straipsnis. Kreipimasis dėl finansinės paskatos pirmąjį būstą įsigyjantioms jaunos šeimoms

1. Šio įstatymo 5 straipsnio 1 dalyje nustatytus reikalavimus atitinkančios jaunos šeimos, pageidaujantys gauti finansinę paskatą pirmąjį būstą įsigyjantioms jaunos šeimoms, dėl pažymos išdavimo socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatyta tvarka kreipiasi į savivaldybę, kurios teritorijoje ketina įsigyti pirmąjį būstą, administraciją, pateikdamos prašymą ir socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatytus dokumentus ir (ar) duomenis, kurių reikia nustatant jaunų šeimų teisę į finansinę paskatą pirmąjį būstą įsigyjantioms jaunos šeimoms (toliau – papildomi dokumentai).

2. Jeigu savivaldybės administracija pagal prašymą ir (ar) duomenų teikimo sutartis iš valstybės ir savivaldybės institucijų, įstaigų, įmonių ir organizacijų pati gauna papildomus dokumentus, jaunos šeimos jų pateikti neprivalo.

3. Savivaldybės administracija ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo šio straipsnio 1 dalyje nurodytų dokumentų gavimo dienos jaunai šeimai išduoda pažymą, galiojančią

15 kalendorinių dienų nuo jos išdavimo dienos, bet ne ilgiau kaip iki tų metų gruodžio 31 dienos, arba pateikia motyvuotą rašytinį atsisakymą išduoti pažymą, jeigu jauna šeima neatitinka šio įstatymo 5 straipsnio 1 dalyje nustatytų reikalavimų arba jeigu yra panaudoti visi tų metų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimai finansinei paskatai pirmąjį būstą įsigyjančioms jaunoms šeimoms teikti. Tais atvejais, kai savivaldybės administracija atsisako išduoti pažymą jaunai šeimai, nes yra panaudoti visi tų metų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimai finansinei paskatai pirmąjį būstą įsigyjančioms jaunoms šeimoms teikti, jauna šeima pagal prašymo užregistravimo savivaldybės administracijoje datą ir laiką įrašoma į jaunų šeimų, laukiančių finansinės paskatos pirmąjį būstą įsigyjančioms jaunoms šeimoms, sąrašą. Finansinė paskata pirmąjį būstą įsigyjančioms jaunoms šeimoms teikiama laikantis eiliškumo.

4. Jauna šeima, pageidaujanti gauti būsto kreditą pirmajam būstui įsigyti, savivaldybės administracijos išduotą pažymą jos galiojimo laikotarpiu pateikia būsto kreditus pirmajam būstui įsigyti teikiančiam kredito davėjui.

5. Jauna šeima, kuri įgyja teisę į papildomą subsidiją, dėl papildomos subsidijos gavimo kreipiasi į savivaldybės administraciją ir kredito davėją šiame straipsnyje nustatyta tvarka.

7 straipsnis. Jaunų šeimų pareigos

1. Jaunų šeimų pareigos:

1) prašyme pateikti visą ir teisingą informaciją, įrodančią jaunos šeimos teisę į finansinę paskatą pirmąjį būstą įsigyjančioms jaunoms šeimoms;

2) finansinę paskatą pirmąjį būstą įsigyjančioms jaunoms šeimoms gavusios jaunos šeimos, norėdamos per pirmuosius 10 metų nuo nuosavybės teisės į įsigytą būstą įgijimo dienos perleisti kito asmens nuosavybėn už būsto kreditą pirmajam būstui įsigyti įsigytą būstą, kreditavimo sutartyje nustatyta tvarka grąžinti kredito davėjui subsidiją. Jei jauna šeima būsto kreditą pirmajam būstui įsigyti grąžino kredito davėjui nepraėjus 10 metų nuo kreditavimo sutarties sudarymo dienos, ši jauna šeima, norėdama per pirmuosius 10 metų nuo nuosavybės teisės į įsigytą būstą įgijimo dienos už šį būsto kreditą įsigytą būstą perleisti kito asmens nuosavybėn, subsidiją privalo grąžinti Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai ar jos įgaliotai institucijai.

2. Jauna šeima, šio straipsnio 1 dalies 2 punkte nustatytais atvejais grąžinusi subsidiją, raštu kreipiasi į Socialinės apsaugos ir darbo ministeriją ar jos įgaliotą instituciją dėl subsidijos grąžinimo patvirtinimo ir dėl žymos, apribojančios nuosavybės teisės į įsigytą būstą perleidimą, panaikinimo Nekilnojamojo turto registre.

3. Šio straipsnio 1 dalies nuostatos dėl gautos subsidijos grąžinimo netaikomos šiais atvejais:

- 1) nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybėmis;
- 2) jeigu pasikeičia už būsto kreditą pirmajam būstui įsigyti įsigyto būsto savininkas dėl paveldėjimo, kai paveldi sutuoktinis, vaikai ir (ar) vaikai, kuriems nustatyta ar buvo nustatyta nuolatinė globa (rūpyba);
- 3) jaunai šeimai nutraukus santuoką, jeigu nuosavybės teisė pereina vienam iš buvusių sutuoktinių;
- 4) šeimoms, kurios nuo nuosavybės teisės į įsigytą būstą įgijimo dienos praėjus 5 metams yra susilaukusios trijų ar daugiau vaikų ir nori po ne mažiau kaip 5 metų perleisti būstą kito asmens nuosavybėn todėl, kad jį pakeistų į didesnę būstą toje pačioje savivaldybėje.

8 straipsnis. Informacijos tvarkymas

1. Savivaldybių administracijos informaciją apie jaunas šeimas, kurioms išdavė pažymą, tvarko Socialinės paramos šeimai informacinėje sistemoje.

2. Savivaldybės administracija informaciją apie savivaldybės teritorijas, kuriose pagal savivaldybės strateginio planavimo dokumentus numatoma būstų plėtra, skelbia savo interneto svetainėje.

3. Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos interneto svetainėje kasmet ne vėliau kaip vasario 1 d. paskelbiama informacija apie Lietuvos Respublikos regionus, kurių teritorijose nekilnojamojo turto ploto vieneto normatyvinė vertė yra ne mažiau kaip 65 procentais mažesnė negu didžiausia būsto daugiabučiuose pastatuose vieno kvadratinio metro normatyvinė vertė, kurią nustato ir savo interneto svetainėje skelbia Nekilnojamojo turto registro tvarkytojas pagal kiekvienų metų sausio 1 dienos vidutinės nekilnojamojo turto rinkos vertes Lietuvos miestuose, savivaldybių centruose ir kitose savivaldybių teritorijose.

4. Valstybės ir savivaldybių institucijos, įstaigos, įmonės ir organizacijos savivaldybės administracijos prašymu privalo nemokamai teikti jai duomenis ir (ar) informaciją, reikalingus nustatant, ar jauna šeima turi teisę į finansinę paskatą pirmąjį būstą įsigyjantiems jaunos šeimoms.

IV SKYRIUS

KREDITO DAVĖJAI, TEIKIANTYS BŪSTO KREDITUS PIRMAJAM BŪSTUI ĮSIGYTI

9 straipsnis. Kredito davėjai, teikiantys būsto kreditą pirmajam būstui įsigyti

1. Būsto kreditą pirmajam būstui įsigyti gali teikti visi kredito davėjai, su Socialinės apsaugos ir darbo ministerija ar jos įgaliota institucija sudarę sutartis dėl būsto kredito pirmajam būstui įsigyti teikimo (subsidijų finansavimo) tvarkos. Šiose sutartyse turi būti nustatyta subsidijos finansavimo tvarka ir šie kredito davėjo įsipareigojimai:

1) kontroliuoti, kad būsto kreditas pirmajam būstui įsigyti būtų naudojamas pagal šio įstatymo 3 straipsnio 1 dalyje nurodytą paskirtį;

2) apskaičiuotą subsidiją kredito gavėjo prašymu panaudoti pradiniam įnašui padengti;

3) Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai ar jos įgaliotai institucijai raštu pranešti apie gautą pažymą ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo pažymos gavimo dienos;

4) Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai ar jos įgaliotai institucijai raštu pranešti apie priimtą sprendimą dėl būsto kredito pirmajam būstui įsigyti suteikimo ar atsisakymo jį suteikti ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo šio sprendimo priėmimo dienos;

5) kreditavimo sutartyje nustatyti, kad už būsto kreditą pirmajam būstui įsigyti įsigyjamo būsto pirkimo–pardavimo sutartyje kredito gavėjui numatoma šio įstatymo 7 straipsnio 1 dalies 2 punkte nustatyta pareiga, kurios pagrindu, registruojant nuosavybės teisę į įsigytą būstą, Nekilnojamojo turto registre padaroma žyma, apribojanti nuosavybės teisės perleidimą;

6) kai būsto kreditas pirmajam būstui įsigyti suteikiamas būstui statyti, atsižvelgiant į šio įstatymo 7 straipsnio 1 dalies 2 punkte nustatytą pareigą, kreditavimo sutartyje nustatyti, kad prieš hipotekos sandorio registravimą kredito gavėjas turi kreiptis į Nekilnojamojo turto registro tvarkytoją su prašymu padaryti žymą, apribojančią nuosavybės teisės perleidimą;

7) kredito gavėjo grąžintą subsidiją pervesti į Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ar jos įgaliotos institucijos nurodytą banko sąskaitą;

8) pasibaigus kalendoriniams metams, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai ar jos įgaliotai institucijai pateikti suteiktų būsto kredito pirmajam būstui įsigyti ir subsidijų ataskaitas;

9) būsto kreditą pirmajam būstui įsigyti teikti ne trumpiau kaip 3 metus nuo sutarties dėl būsto kredito pirmajam būstui įsigyti teikimo (subsidijų finansavimo) tvarkos sudarymo dienos.

2. Sutartyje dėl būsto kredito pirmajam būstui įsigyti teikimo (subsidijų finansavimo) tvarkos turi būti nustatytas Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ar jos įgaliotos institucijos įsipareigojimas, iki kredito gavėjams suteikiama šio įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 4 punkte nustatyto dydžio subsidija, bet ne trumpiau kaip 10 metų nuo nuosavybės teisės į įsigytą būstą įgijimo dienos, kredito davėjui mokėti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytą užmokestį už sutartyje dėl būsto kredito pirmajam būstui įsigyti teikimo (subsidijų finansavimo) tvarkos nustatytų įsipareigojimų vykdymą. Šis užmokestis kredito davėjui negali būti mokamas ilgiau kaip iki kreditavimo sutarties įvykdymo arba kreditavimo sutarties pasibaigimo kitu būdu dienos.

V SKYRIUS
BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

10 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2018 m. rugsėjo 1 d.
2. Vyriausybė ir socialinės apsaugos ir darbo ministras iki 2018 m. rugpjūčio 31 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentė

Dalia Grybauskaitė